

ISTORICUL CERCETĂRILOR LEPIDOPTEROLOGICE ÎN ROMANIA

(Partea a IV-a)

L. RAKOSY

Gheorghe STAN (n.1948), doctor în biologie, cercetător șt.pr. la Institutul de Cercetări Biologice Cluj-Napoca. Absolvent al Facultății de Biologie din orașul de pe Someș, în 1973, este repartizat în cercetare. Preocupările științifice se situează în domeniul Entomologiei. În perioada 1973-1978 se ocupă de biologia și ecologia colembolilor iar în perioada 1978-1992 ia în studiu biologia, ecologia, comportamentul și combaterea la specii de lepidoptere. În acest domeniu, preocuparea de bază a fost, și este, studiul comportamentului în condiții de laborator și câmp, cu referire specială la feromonii sexuali, în special la Noctuidae. În paralel, și alte specii din alte familii, i-au stat în atenție. În 1978 este elementul de bază care participă activ la înființarea primului Colectiv de Combatere biologică din România (colectivul a fost gândit de dr.doc.Fr.Hodoșan, cel care a introdus pentru prim dată - în 1972 - studiul feromonilor în România, țara noastră fiind la vremea respectivă a doua țară din Europa; a fost un colectiv integrat, pînă în 1989, incluzînd specialiști de la Institutul de Cercetări biologice, Facultatea de Biologie și Institutul de Chimie, Cluj-Napoca). Se ocupă îndeaproape, pe parcurs, de cercetarea științifică, diversificarea tematicii și asigurarea bazei materiale necesare desfășurării experiențelor. Din 1990 este șeful colectivului (care a primit titlatura de Colectiv de Entomologie experimentală), cu aceeași orientare dar cu accent mai mare pe cercetarea fundamentală.

Ca urmare a preocupărilor în domeniul lepidopterologic, este autor și coautor la circa 60 lucrări științifice publicate. Direcțiile sale de activitate sînt următoarele: 1. creșterea speciilor de lepidoptere în condiții controlate de laborator, pe diete artificiale; 2. studiul comportamentului de reproducere, hrănire și zbor, în condiții de laborator și câmp, și factorii de influență; 3. comportamentul feromonal în laborator și câmp; 4. evidențierea, extragerea și testarea feromonilor sexuali; 5. atractivitatea, specificitatea și competitivitatea feromonilor sexuali sintetici; 6. utilizarea feromonilor sexuali în cercetări de ecologie; 7. posibilitatea de folosire a feromonilor sexu-

ali sintetici în cercetări de control și combatere directă.

Cercetări autecologice a făcut la speciile Mamestra brassicae, Xestia c-nigrum, Eilems complana balcanica, Peridroma saucia, Phragmatobia fuliginosa, Loxostege sticticalis, specii crescute pe diete artificiale. În condiții naturale, cercetări moderne a făcut la Mamestra brassicae, Xestia c-nigrum și speciile genului Lacanobia. Pe material biologic colectat de la capcane luminoase, dispuse în aceeași zonă cu capcanele feromonale (pentru o perioadă de 5 ani: 1986-1990) a făcut studii comparative interesante privind modelul de emergență, dinamica populațiilor, evoluția nivelului populațiilor, particularitățile comportamentale, statutul reproductiv și comportamentul de zbor. Preocupările prezente se orientează și spre comportamentul kairomonal.

Ioan COROIU (n.1954), doctor în biologie, șef de lucrări (din 1988) la disciplina de Zoologia vertebratelor de la Facultatea de Biologie din Cluj-Napoca. Este un membru activ al SLR datorită preocupărilor sale de început în domeniul Entomologiei (1980-1988) și în special în studiul lepidopterelor (în cercetări entomologice cu caracter aplicativ a lucrat și în perioada 1978-1980, la Stațiunea de cercetări agricole Turda). Din 1980 a făcut parte din Colectivul de Combatere biologică din cadrul I.C.B., Cluj-Napoca. Preocupările sale s-au axat în special pe studii de biologie, comportament de reproducere și feromonal, în condiții naturale, la Autographa gamma și speciile genului Agrotis. În condiții de lab. a făcut cercetări la Malacosoma neustria și Euproctis chryssorrhoea. A adus contribuții deosebite în elucidarea comportamentului de răspuns la feromon și de zbor, în câmp, și la alte specii de lepidoptere (Euxoa hastifera, Cuculia umbratica, Diachrysis tutti).

Permanent s-a preocupat de determinarea speciilor, dispunând și de o colecție personală, dominante fiind speciile care s-au capturat în capcanele feromonale, dar și de la capcanele luminoase (una fiind originală) dispuse în aceleași biotopuri cu capcanele feromonale. Pe materialul biologic pe care l-a determinat (perioada 1986-1990; între 190 și 245 specii /an; pentru speciile care au pus probleme a colaborat cu E. RAKOSY) a făcut studii comparative privind dinamica zborului și răspunsul la stimulii atractivi, în funcție de specie și sex.

Din 1988 este cadru didactic la Facultatea de Biologie dar continuă să participe la activitățile SLR și să publice din materialul acumulat în cercetările anterioare. Coordonează elaborarea unor lucrări de diplomă, cu profil lepidopterologic, pentru studenții facultății. În excursiile tematice sau în practica cu studenții continuă să re-

(va urma)